

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д-р Маргарита Йорданова Пешева, преподавател във ВСУ

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки.*

Основание за представяне на становището: решение на Катедрения съвет на катедра „*Медии и обществени комуникации*“ във Факултет „*Икономика на инфраструктурата*“, научна специалност „*Организация и управление, извън сферата на материалното производство*“ (Медии и комуникации)

Автор на дисертационния труд: Ивайло Бойков Диманов

Тема на дисертационния труд: „*Динамика на сатиричните похвати в българския периодичен печат преди и след 1989г.*“

1. Информация за докторанта

Ивайло Диманов успешно е завършил докторската програма в катедра „*Медии и обществени комуникации*“, факултет „*Икономика на инфраструктурата*“, специалност „*Организация и управление извън сферата на материалното производство*“ (Медии и комуникации), професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки.*

Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд отговаря на законовите изисквания, той се състои от **4 глави**, увод, заключение, справка за научните приноси, Бележки, библиография, научни публикации и приложения. Неговият обем е **225 страници**.

В **Увода** на дисертационния труд, Ивайло Диманов представя научните си аргументи за теоретичното изследване на социалната ефективност на сатиричната журналистика у нас- преди и след 10 ноември 1989г. Той излага основната си теза, че в българското медийно пространство, се наблюдава видим спад на специализираните издания за хумор и сатира, те се разполагат на по- малка вестникарска територия и тяхното влияние върху читателската аудитория след 1989г. е значително по-слабо. Докторантът обосновава актуалността на дисертационното си изследване с необходимостта от сравнителен анализ на трансформациите в сатиричните пресиздания преди и след 1989г.- от гледище на тяхната семантика, функционално- комуникативен ефект и медийно разнообразие.

Ивайло Диманов подробно разглежда **основните задачи** на този дисертационен труд, неговия **обект и предмет**, свързани с хумористичния печат в България преди и след промяната, неговите динамични трансформации и сатирични похвати.

Дисертационният труд се основава на интердисциплинарна методология, която използва методи и индикатори от различни научни области-*история на журналистиката, социолингвистика, медиазнанието, новите медии и социалните мрежи, медийната етика, литературата, публицистиката, медийната социология* и др. Това позволява изследваният проблем да се анализира с помощта на различни методи и научни индикатори, което значително разширява и обогатява научния анализ.

Първа глава теоретично представя жанровата система на хумора и сатирата в периодичния печат, чрез историята и типологията на хумора, динамиката и метаморфозите в хумористичната мерена реч, афоризмите, вицът, каламбурът и др.

Втора глава разглежда антропологията и функциите на печатните медии , социалната роля на хумора и сатирата и свободата на словото в дискурса на времето.

Трета глава прави характеристика на визуалния хумор в периодичния печат.

Четвърта глава представя резултатите от две емпирични изследвания, проведени от Ивайло Диманов. Първото изследване е непредставителна анкета, проведена със **120 анкетирани**, разделени на две групи по възрастов признак, на които се задават **13 затворени въпроси**. Второто изследване е **литературна анкета**, направена с **6 известни български писатели- сатирици**, между които: Васил Сотиров, Недялко Йорданов, Михаил Вешим, Христо Бойчев и др. Получените данни от тези емпирични проучвания внасят допълнителна аргументация

към направените теоретични изводи и обобщения в предишните глави на дисертацията.

Авторефератът на дисертационния труд напълно отговаря на законовите изисквания. Той съдържа основните научни реквизити за един дисертационен труд-актуалност и значимост на изследването, основни изследователски хипотези, научни цели и задачи, обект и предмет на изследването, методология и възможни ограничения, научни и научно-приложни приноси и др.

Дисертационният труд е написан на много добър език и стил, той умело е разгърнат между теоретичния анализ - и емпиричните изследвания. Всичко това многократно усилва доказателствената стойност на направените теоретични изводи и емпирични наблюдения.

Докторантът Ивайло Диманов показва сериозни теоретични познания, в научния анализ той използва многобройни автори и различни концепции относно сатиричния печат у нас преди и след политическата промяна през 1989г. Библиографията на дисертацията съдържа **145 индекса** на български и английски език.

Следователно, като обем, структура, теоретично изследване, извършени емпирични проучвания, формулирани научни и научно-приложни приноси, тази докторска дисертация изцяло отговаря на изискванията на закона

2. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати.

Дисертационното изследване постига следните научни и научно-приложни резултати:

На първо място, дисертацията подробно разглежда хумора и сатирата в периодичния печат от гледище на нейната жанрова система. Което означава чрез феноменологията и физиономиката на *епиграмата, сатиричната поезия, баснята, афоризма и каламбура, пословицата и бурлеската, анекдота, вицът и неговите многобройни разновидности*. Това позволява на докторанта да направи извода, че политическият виц в годините прехода е загубил голяма част от социалните си функции и популярност.

На второ място, дисертацията аналитично представя българската периодика чрез *вестникарското слово, динамиката и топонимията на сатиричните издания, цензурата и автоцензурата, репресиите върху*

българската сатира, Етичния кодекс на българските медии и др. Този сумарен анализ дава възможност конкретно да се разгледа *героизацията и дегероизацията* на основните действащи лица в съвременната медийна сатира в условията на прехода.

На трето място, дисертационният труд прави задълбочен анализ на визуалния хумор в периодичния печат. Обстойно се разгледани *карикатурата, шаржа, комикса и комичния колаж* и техните социални функции. Но също и снижаването на социалното им влияние в условията на прехода, отслабване на тяхната критическа функция.

На четвърто място, дисертационният труд предлага усилваща аргументация чрез две емпирични изследвания, проведени от докторанта по негова методика. Представената анкета с мнения на две групи от общо 120 респонденти и 13 затворени въпроси, съдържа интересни емпирични наблюдения и заключения. Отличен научен резултат е също проведената от Ивайло Диманов литературна анкета със **6 известни български писатели-сатирици**, между които Васил Сотиоров, Христо Бойчев, Михаил Вешим и др., чиито мнения и оценки за състоянието на хумора и сатирата в периодичния печат, преди и след промяната, са твърде симптоматични и оригинални. Получените емпирични резултати внасят допълнителни аргументи в теоретичния анализ, те придават по-голяма убедителност на направените теоретични изводи и обобщения.

3. Оценка на научните и научно-приложните приноси.

Дисертационният труд постига следните научни приноси:

На първо място, в родното медиазнание и литературна история, за първи път е направен цялостен анализ на сатиричните жанрове и похвати в българския периодичен печат преди и след политическата промяна в 1989г. Предимно в контекста на тяхната социална значимост, свобода на словото, цензура и автоцензура.

На второ място, хуморът и сатирата се анализират и осмислят като неизменна част от медийната среда- с техните социални функции, силно намалена критическа рефлексия и отслабена обществена значимост.

Дисертацията убедително постига и някои научно-приложни приноси:

На първо място, проведеното емпирично изследване с две групи от общо 120 респонденти, убедително показва голямата промяна в социалните роли и функции на сатиричните жанрове в годините на политическата промяна, които, в известен смисъл, намаляват тяхната политическа съпротива срещу официалната власт.

На второ място, проведената литературна анкета със 6 много известни български писатели –сатирици, показва техните наблюдения и отношение към днешното състояние на българските сатирични жанрове и перспективите им в близко бъдеще. Техният визионерски подход им позволява да направят и някои поучителни изводи какъв е близкият хоризонт пред българската сатира.

4. Оценка на публикациите по дисертацията.

Докторантът Ивайло Диманов е представил три научни публикации по темата на своята дисертация. Две от тях са публикувани в авторитетното научно списание *”Медии и обществени комуникации”*. Третата публикация е научен доклад на тема: *”Хуморът в структурата на обществените комуникации (Трансформации и метаморфози на политическия виц в България)”*, представен на 9 международна конференция на тема: *”Инфраструктура, бизнес и комуникации”*.

5. Критични бележки, препоръки и въпроси.

Смятам, че това научно изследване заслужава много висока оценка. То може да бъде публикувано, след известна редакция . Към него могат да проявят интерес различни видове читатели- медийни изследователи, историци на българския периодичен печат, представители на новите онлайн професии като инфлуенсърите, експерти по маркетинг и медийна социология, будни читатели. Неговата възможна бъдеща публикация ще му осигури много по-голяма аудитория и читатели. Това научно изследване ще бъде от полза в различни медийни специалности, особено по отношение на развитието и перспективите пред сатиричните жанрове.

6. Заключение

Като вземам предвид, постигнатите сериозни научни резултати в този дисертационен труд, извършеният теоретичен анализ, и успешно направените емпирични изследвания и получените убедителни резултати, **категорично предлагам** на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор” на Ивайло Бойков Диманов за неговата дисертация на тема: *”Динамика на сатиричните похвати в българския периодичен печат преди и след 1989г.”, научна специалност ”Организация и управление извън сферата на материалното производство”(Медии и комуникации), професионално направление 3.5.Обществени комуникации и информационни науки.*

София, 15 април 2022г.

Подпис:

проф. д-р Маргарита Пешева